

PERIÓDICH INDEPENDENT;
de Literatura, Art, Noticias y Anuncis

Destinat principalment á fomentar lo progrés
é interessos de'l Teatro de Catalunya

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 1⁰⁰ ptas. trimestre
Resto Catalunya. 1⁵⁰ » »
Resto d' Espanya 2⁰⁰ » »
Extranger. . . 15⁰⁰ » l' any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. . . . . 10 centims
Id. atrassat. . . . . 15 id.
Sucursal pera cartas y avisos:
en l' Arxiu lírich-dramàtic de don
J. Gelabert, Unió, 5, 3er, 2.na.

MEMORANDUM

Hem de fer present a'ls subscriptors y veuedors de fora que están en descubert ab la Administració, la necessitat de posarse a' corrent de pago, á qual efecte esperem que se servirán enviar en sellos de 15 céntims l' import de lo que están debent.

UNA ESTATUA QUE DÓNA MÓLT QUE DIR

I

Es la de 'l Excm. Sr. D. Manel Alonso Martínez, que la Junta d' Obras de 'l Palau de Justicia que 's construeix en aquesta capital, vol que 's col·loqui entre las que com á figuras decoratives han de simbolisar, posadas allí, lò que significará aqueix nou edifici monumental.

L' element que 's diu catalanista ha fet molt soroll ab motiu de semblant acort, y 'l Centre Escolar ha redactat un document endressantlo a'l Sr. President de la Junta d' Obras de 'l expressat Palau, á fí y efecte de que no s' hi posi la estatua en qüestió.

Dit assumpte s' ha discutit per nostra Academia de Jurisprudencia y Llegislació, puig algú volia que se enviés un' altra comunicació en lo mateix sentit; pero la Academia va acordar per majoria que no 's fés lo que alguns proposaban.

En l' escrit de 'l Centre Escolar Catalanista hi consta la adhesió de quinze associacions regionalistas de 'l Principat.

Alguns periódichs han publicat y aplaudit lo document de referencia.

S' ha circulat també una fulla impresa ab los noms de 'ls que votaren per' que no 's demanés que la estatua d' Alonso Martínez deixi de col·locarse.

En fí; s' ha volgut tocar lo bombo y omplir l' admosfera de fum de palla, de foc d' encenalls regionals.

¿Es secundat aqueix moviment per la majoria de homes eminents en la lleislació catalana? ¿Apoyan la idea de que no 's col·loqui dita estatua totas las mes importants societats regionalistas de Catalunya? La premsa mes acreditada, mes llejida y mes apreciada de la regió, ¿vol ajudar a'ls que se oposan á l' acort de la Junta d' Obras? Los Diputats y Senadors per Catalunya, sigan de la majoria ó de la oposició ¿han aixecat sa veu en las Corts per' que en lo Palau de Justicia no hi tinguem la figura esculpida de D. Manel Alonso Martínez?

Convenient en que aquet patrici fòa enemich de 'l Dret civil català ¿convindrem també en que no era una de las eminents figuras que han estat a' l' frente de 'l Ministeri de Gracia y Justicia en nostres dñs?

Això es lo que haurían hagut de pensar los aixalabrats autors de l' escrit á que ans hem fet referencia; aquells que procedint ab poca premeditació y ab una lleureja impropia de 'l carácter català han donat un pás que, sobre no produhir lo resultat favorable que volen fer véurer que buscaban, ha posat en evidència que 'ls promovedors de la algarada són una minoria molt curta entre 'ls mateixos catalanistas, entre aquells que, estimant de cor á Catalunya, no som amichs de donar esplendor á la causa de la patria ab actes que prenen importancia a'ls propis assumptes á que en apariència sembla que n' hi volen donar.

Pero ¿significa això que 'l Catalanisme hagi vist ab agrado la decisió de la Junta? ¿indica que está content ab que la estatua de Alonso Martínez figuri en lo nou Palau de Justicia?

Tampoch.

Lo que vol dir es que la verdadera opinió pública, respecte aquet particular no ha concedit a' l' cas la especial importancia que 'l Centre Escolar y altres elements bellugadissos hi veuen; y mentres, ab la má

a'l cor, com á catalana preferiria que la estatua no 's cologués, la tèn per altra part sens cap cuydado y, acás no li sab greu que hi sigui a'l pensar que l' Excm. Sr. D. Manel Alonso Martínez fón en nostres días un de 'ls juriconsults, un de 'ls legisladors, un de 'ls ministres mes sabis y eminents d' Espanya.

Si aixís no ho vejessin mólts, la opinió s' hauria decantat en favor de'l acte de'l Centre Escolar aqueix document hauria ostentat mólts y mólts firmas que li mancan, y lò que ara no ha passat de ser una guspira de l' exaltat amor regional d' uns quants, hauria sigut tót lo foch de 'l sentiment patriótic de un poble, capás de destruir lò que pogués afrontar-lo en lo mes mínim.

Procedia, donchs, la protesta, perque Alonso Martínez no era partidari de la llejislació catalana; mes de la protesta á lò que s' ha probat de fer hi ha diferencia, y per xò lò que s' ha fet no s' ha vist secundat per la part mes pura si bè poch batalladora de 'l Catalanisme.

Y menos ho ha estat encara, desde 'l moment que una qüestió qu' ha de revestir gravetat y serietat, se tracta per algú, valentse de procediments propis de la ridiculés; puig ridícul es publicar en los diaris la noticia de que l' artista á quí hatocat en sort fer la estatua d' Alonso Martínez ha rebut mólts cartas de personas que l' amenassan ab no encarregarli cap mes treball si arriba á esculpir la obra de que s' ha d' encarregar.

Aqueix procediment serfa de 'l género bufo: no volem créurer en la existencia de tals cartas.

Mes aviat podria pensarse, si per cás, que 'l que ha de ser l' autor, fent ab tal pretext alardes de catalanista, mira com refusar á l' encarregarse de un' obra de escultura qu' exigeix mes dots y mes especials qualitats que las suficientes per fer la estatua de un bisbe, per exemple, quant se pót enmotllar un modelo en guix ó en fanch en un' altra d' altre bisbe, colocada si á má vè en alguna Catedral.

Estem persuadits qu' això podria succehir, y estem persuadits també que, lligant caps, no seria estrany poguer fer una lliga d' assumptos escultórichs ab ideals regionalistas; tot lo qual explicaria potser l' afany d' alguns en fer véurer un mal vent en aqueixa estatua en projecte, vent que no portará gens de marejada á'l mar tranquil y abonansat de 'l Catalanisme que tèn en son lons, escampadas arreu com perlas y corals, salvadoras idees, que són solit fonament ahont ha de descansar per robustirse lo futur benestar de nostra terra.

P. DE R.

REVISTA DE ESPECTACLES

Liceo.—Próxima á terminar la presente temporada en este teatro, enseguida saldrá para el extranjero el director de la empresa D. Alberto Bernis, al objeto de verificar las correspondientes contratas para la temporada de primavera, figurando, según nuestras noticias, artistas de gran mérito.

Han terminado ya los bailes de máscara en teatros y sociedades particulares; En todas las orquestas se han portado admirablemente y los restaurantes han merecido cumplidos elogios, con excepción el del Liceo, que ha obtenido justísimas censuras que hablan poco en su favor.

El baile de las Escuelas francesas de beneficencia

que con muy buen acuerdo se ha dado en el Liceo, estuvo tan concurrido y animado, que nos recordó los mejores de otros tiempos se vieron en él familias distinguidas, señoras que lucían elegantes vestidos de sociedad, bellos disfraces y hubo conversaciones agradables bien distintas por cierto de los cinco bailes anteriores. No podemos menos que dirigir la más enérgica censura á los propietarios de este teatro que vendieron su derecho de entrada á revendedores, los cuales las pregonaban á la entrada y por la Rambla del Centro, perjudicando de este modo el resultado benéfico de dicha fiesta. Tal conducta revela un refinado egoísmo y *sans façon* reprobado por toda persona de buen sentido. Aquellas tarjetas se vendían á cuatro y á cinco pssetas, lo cual quiere decir que tan *expléndidos* propietarios las cedieron, á lo más, por tres pesetas, con cuya cantidad quitaron á los pobres 7'50 pesetas, por cada entrada que era el valor en el despacho. ¡Qué escándalo ante los organizadores de la fiesta, hijos de la nación más simpática á los españoles!

El Carnaval ha dado paso á la Cuaresma, para cuya época lamentamos no se aproveche este coliseo para dar en él algunos conciertos. Forzoso es resignarnos aguardando los sublimes espectáculos de la Semana Santa en la Casa de Dios, en la cual se ejecuta música selecta y funciones espléndidas.

Cerrado temporalmente este teatro no dejaré por esto de acordarme de los lectores de este periódico, dedicándoles algún artículo.—A. URGELLÉS DE TOVAR.

Romea.—Lo mes digne de mención no es cap obra catalana: es la comedia *Zaragüeta*, de la que se han donat ab éxit algunas representacions.

L' éxit es merescut, perque, com se sab, la producció val y 'ls artístas surten ayrosos de'l desempenyo, per lo qual se fan acreedors á'l aplauso las senyoras Monner, Clemente, Guerra y Blanca, y 'ls Srs. Bonaplata, Labastida Capdevila (J), Llano, Capdevila (Ll) y Quero, actor mól apreciable que ha sustituit accidentalment a'l Sr. Serrallara que está malalt.

Una observació 'ns acut: *Zaragüeta* es una obra mól bonica; pero n' hi ha otras de tant ó de mes mérit en lo Teatro espanyol. ¿Óm es, donchs, que tots los públichs li concedeixen importancia gran? Perque avuy día no se n' estrenan gayres que la igualin. Proba això que, si se n' estrenessin, lo públich no 'ls escassejaría la preferencia sobre las mil xabacnadas que s' aplaudeixen, y aixís com va á véurer á centenars las representacions de *Zaragüeta*, anaría igualment á las de qualsevol altra obra d' aquet género, que guiarían lo gust de 'ls auditoris pe'l camí que deleytant ensenya alguna cosa, camí de'l que no s' hauría d' haver apartat lo teatro si ha d' exercir en las costums la missió educativa y moralisadora que li pertoca.

Això demostra que 'l teatro deuría ser considerat mes artísticament pe'l llejislador, no abandonantlo com ara ho está, á la classe d' una industria qualsevol.—P.

Tívoli.—Un altra de las óperas cantadas ab aplauso ha estat *Il Trovatore*, de Verdi.

La Srta. Bergioli ha acabat de acreditar-se com á bona cantant y ha lluhit sas fauultats de veu y de escola en la interpretació de *Leonora*, vejentse aplaudida. Las sentidas melodías de'l Mtre. Verdi prentan en la garganta de la citada artista, més amplitut,

més vol en sas formas majestuosas y exquisit sentiment artístich en las situacions mes interessants de'l drama.

Ahont se mostrá digna d' una verdadera oració fou en lo *Miserere*.

No 's podí demanar mes á una artista novicia encara en lo secret de dominar l' escena. Potser sentí ab mes intensitat en aquell moment la impresionabilitat dramática que la melodia sentida y planyidera de la enamorada dama, tanta era la perfecció ab que interpretava 'l personatge.

No menos se va lluhir la Sra. Riera en la part de contralt y 'l nou barítono Sr. Romeu, 'que comensa be la carrera artística.

Lo tenor Sr. Bugatto va demostrar que té recursos y talent per surtir ayros sempre que vol, y 'l conjunt va anar bastant bè.

Novedats.—*La redoma encantada*, encara no vol desencantarse. La empresa ha trobat ab aquesta obra la pedra filosofal, á jutjar pe 'ls rendiments que li dona. ¡Ah! y pe 'ls que porta trassas de donarli.

Pero l' empresari Sr. Mir té ben merescut lo resultat que tóca.

I PROU!

Després de molts días de incessant gatzara cridantne com bojos, sense aturadò, de lluhir bons trajos y portant la cara cuberta ab careta de seda ó cartró per carrers y plassas demunt carretel-las d' aquellas que llogan per vuyt rals ó deu perque la gent tota per homes de *pelas* los prengnin a'l véurer que no van á peu; després de mil voltas seguir afanyosos á las *pells bonicas* que trotan a'l pás. diènloshi cosas propias de mocosos que bèn garbelladas á res treuhen nás... avuy, ja passada la festa, 'ls hi raca haver tal disbauxa comès, y aflixits exclaman: ¡Per Cristo, què net de butxacal ¡Ditxosas disfressas! ¡Ditxòs pèdrer nits! ¡May mes mentres visca, tornaré a fè 'l plagal ¡May mes caretel-las! ¡Vaig ésser un ruch! Ara la dispesa veyam ¿qui la paga? ¿y aquestas botinas? ¿y 'l barret que duch? ¡Oh, Carnaval ximple que a'ls joves incitas a gosa' y á voltas... fins á pèndrer mall! ¡Malehida l' hora que cruel ressucitas!... ¡May mes de tu 'm ffo, may mes, Carnavall

ERRAT.

SECCIÓ DE MONTEPIÓS

A continuació publiquem lo comunicat que no va cábrer en lo número anterior:

COMUNICAT

Sr. Director de LO TEATRO CATALA.

Barcelona 22 de Febrer de 1895.

Molt Sr. meu: Havent tingut ocasió de llegir lo periódich de sa digna direcció y havent vist una Secció de Montepíos, en contestació á las preguntas de si han cumplert totas las associacions ab la ley de Juny de 1887, dech dirli que 'l *Montepio de Industrials Sabaters* no crech que estigui en condicions, puesto que 'ls reglaments serveixen los de la fundació, que fou en Maig de 1885. En lo Govern de la provincia está notat ab lo nom de'l senyor Director en lo número 348, en 11 de Mars

de 1888; de lo que resulta, que va funcionar mes de dos anys de un modo ilegal.

Senyor Director estimaré molt se digni insertar lo següent, respecte á un fet de'l citat Monte. En 1892, si mal no recordo 's va fundar la associació de «La Lliga de Defensa Industrial y Comercial.» No hi vá faltar lo primer Sindich de 'l gremi de Sabaters y Director de'l mencionat Monte Pio (lo gremi de Sabaters té dos associacions *La Unió de Mestres* y 'l *Monte de Sant March*). L' indicat senyor fou elejit Vis-President de *La Lliga*: poch's días després lo Sindich primer convocá una reunió gremial en lo mateix local de *La Lliga*, y oberta la sessió, digué las paraulas següents: «Senyors, probablement, per defensar nostres interessos gremials, será menester acudir á Madrid, y com que 'l *Monte de Sant March* es rich y ell es 'l que representa 'l gremi, ell pagarà 'ls gastos.» Y continuá: Qui li ha fet lo nás, que 'l porti á brás.»

Los individuos de *La Unió* protestaren junt ab son President, dient qu' ells pagarian gustosos lo qu' 'ls hi correspongués y aixis se vá acordar; resultant que *La Unió de Mestres Sabaters* entregá pessetas 83'32 y en reunió general lo Monte vá acordar donar 60 ptas. que juntas ab 36 de varios agremiats no socios, van ser entregadas á *La Lliga de Defensa Industrial* per defensar lo gremi de Sabates.

Al rébrer l' estat de comptes de'l *Monte Pio de Sant March*, va n rébrer una gran sorpresa, veyent qu' están consignadas las 60 pessetas per la defensa de'l gremi mes una cantitat de ptas. 306'25 per un representant á Madrid pe'l mateix objecte qu' 'l gremi ja havia pagat 179'32 á *la Lliga*. Axó, com es natural, va ocasionar una protesta, sobre tot, per part de 'ls socios que no tenen pá á 'l ull, quins deyan ab rahó, qu' es estrany que per donar 60 pessetas hagués tingut una reunió general y per treure'n 306'25 no s' hagués de menesté autorisació de ningú.

No es estrany que havent donat la cantitat acordada 'l gremi, á *La Lliga de Defensa Industrial* y 'l President de aquesta associació, fou elegit, juntamen ab dos altres individuos per anar á Madrid, representant la major part de 'ls gremis de Barcelona, pe'l de Sabaters hi anes un representant tot sol, pagant 306'25 solament lo Monte de Sant March? ¿Cóm pót compendre 's que 'l representant de 'ls Sabaters sent Vis-President de *La Lliga* á la que representaba en Madrid lo President d' eixa Lliga se 'n hi anés també? ¿Qui havia de quedar en lo lloch de President interí, sino 'l vis-president y primer sindich? Mes va marxar, y va representar un paper molt ridicul.

Li aplicaren lo refran de *Zapatero á tus zapatos*.

Donchs per haver esposat tots los datos anteriors, a'l protestar de tal ilegalitat, lo senyor Director de 'l *Monte de Sant March*, vá empèndrer á l'individu en la Plassa de Sant Jaume un dia de 'l mes de Maig; y en presencia de varios individuos varen discutir a'ls poch's días lo protestant va rebrer un ofici, que diu aixis: *Habiendo recibido sensbles quejas de don N. N. por las palabras contraproducentes y calumniosas contra el proceder de dicho señor en el desempeño de los cargos de Director del Monte y primer Sindico del gremio, proferidos por V. en presencia de testigos, esta dirección le concede diez días á contar desde la fecha para que presente las pruebas de palabra ó por escrito al objeto de que la junta Directiva se ocupe de este asunto tan delicado y pueda con conocimiento de causa resolver con equidad y justicia.*—Dios, etc., etc., Barcelona 9 de Mayo de 1894.—El Vice Director; Mariano Marcat.

La contesta d' aquest ofici deya á 'l Vis Director que pe'l reglament no té tals atribucions que no debia posarse en assumptes particulars y si es vol fer de 'l Monte menos, haventhi Director exercint lo càrrech; afegint que per las probas, se ficsés en l' ultim Estat de comptes que són las millors.

Bastaren aquestas últimas paraulas per haver caigut baix lo que diu l' article según de'l Reglament:

Diu així:

El que intentare sorprender la buena fé de la Junta Directiva y ocasionare gastos al Monte, será excluido. Aquex ofici vá firmat també pe 'l Vis-Director y á mes lo secretari. Pero per acort d' una junta d' arbitres celebrada en lo despaig d'un advocat, se va véurer que lo mateix article según lo favoria, pèr ferlo reingresar.

He de fer constar que aquesta qüestió vá ocasionar trèurer, altre volta diners de'l fondo per consultar a'ls advocats, apeser d' haver acordat qu' eran assumptes particulars. L' individu va haverse de trèurer los diners de la seva butxaca.

Lo dia 22 de Janer passat dit Monte vá celebrar reunió general, y uns quants socis, amichs de la legalitat, varem insertar un anunci en los periódichs, fent present que las 306'25 pessetas de 'l viatge á Madrid no estava ningú autorisat per' gastarlos, y per lo tant foren gastadas per ús particular.

Oberta la sessió's lleji l' acta sens fer constar las protestas per las ilegalitats espressadas y vá haverhi novvas protestas, crits de jforal privar la paraula á tots los que demanaban que's tornessin los diners a'l fondo, escandol promogut per part de 'ls de la Directiva que comprenian la planxa qu' havian fet ab la exclusió de l' individu qu' s' vá gastá 'ls seus diners per defensar los interressos de 'l Monte. La votació, 'ls amichs de la legalitat volian qu' fos secreta; pero 'l senyor President s' hi vá oposar. Tal vá ser l' escandol, qu' hi vá haver d' interveni' 'l senyor Delegat de 'l Gobernador, fentse la votació á gust de 'l senyor Director. Luego vá dir en tó de burla: *lo senyor Secretari farà 'l favor de llèjir 'ls noms de 'ls qu' han votat en contra.*

He de fer present, senyor Director, que si van votar á favor de tal desparfarro, no es perque no compreguin la raió: es perque temen que 'ls carregui la cuota de contribució, puig éli fa y desta lo que li dóna la gana venjantse de 'l que li digui lo contrari.

Ara be: 'ls que votaren en contra, la reunió general vá acordar excluirlos de 'l Monte. Un de 'ls tals está ara postrat en lo lit fa alguns dias, sense que en los anys que fa que es de 'l Monte hagués cobrat may. ¿Qui'l pagarà?

Sento, Sr. Director, molestár mes l' atenció de vostè. Mes podria dir; pero remeto á 'ls que 'ls interessi, que per mes informes se dirijexin á *La Lliga de Defensa Industrial y Comercial*, afirman que l' autoritari Director de *Sant March* en tot ahont ha estat ha fet papes ridiculs.

Dispensi y li dóna las gracias y s' ofereix, son atent y S. S. Q. S. M. B.

JOAN ROCA.

No sabem qui es lo Director á qui 's fan tals cárrechs y esperem que procurará desvaneixe, lo per lo qual pót contar ab las columnas de nostre periódich.

Hem rebut un exemplar de *El Progreso Nacional*, periódich defensor de 'ls interessos morals y materials del *Montepio Nacional de Socorros mútuos bajo la protección de los patronos de Cataluña San Jorge y Nuestra Señora de Montserrat*.

Esperem ab ansia 'l número vinent en lo que sabem satisfará nostra curiositat manifestada dissapte passat.

REPERTORI DE FORA

Mataró 26 de Febrer.

Per no pèdrer la costum escrich avuy per atenció a'ls llegidós á qui agrada trubari alguna noticia de aqueixa ciutat que, segóns com, es pitjó que un pblel

Dissapte en la societat «Nova Constancio's va fer ball com deya en la última. Sigüè molt concorregut y 's repartiren premis á las máscaras. N' hi haguè mólts que s' lluhiren; principalment una que representaba un esmolet, á la que la Junta va concedir lo primer premi.

En lo cassino *El Fénix* també tinguèren ball, y á mes ball de gitanas per unas quantas parejas de Tordera, que agradaren per la varietat en lo seu género. Diumenje balls per tot: res de teatro. He sentit dir que per la Quaresma tindrem sarsuela y en la societat «Nova Constancia n' hi haurá 'ls dissaptes. Tambè s' diu que á *El Fénix* ne tindrem; bõ fora aixís que las societats totas tinguèsin companyia. Aní s' tenia de fer la cabalgita com cada any per' recullir per l' Hospital: per causa de 'l temps no s' pogué fer.—E. R.

Sabadell 24 de Febrer

La companyia dramática Valero actúa en lo teatro Principal desde 'l mes passat. Está conquistantse justas ovacions y merescuts aplaasos, de la numerosa y distingida concurrencia que assisteix á aqueix bonich coliseu.

Es companyia de artistas reputats, com la primera actriu D.ª Carme Valero, Sra. Huertas; y 'ls actors senyors Parrenyo, Martí, Llibre, Montero, etc.; tè 'l acert de no repetir cap obra, y las que posa en escena són las mes escullidas de 'l repertori modern.

Per avuy disposa l' estreno de la comedia *Servicio obligatorio* y de la pessa en un acte *Sense argument*.

En lo teatro Euterpe, per' la temporada de Quaresma, debutará (l' diumenje 3 de Mors), la companyia d' ópera composta de 'ls tenors Srs Bugatto, Morera, y Callioni; tiples: Srtas. Julivert, Bordavio, Wermes y Ferrer; contralts: Srtas. Juliá, Riara, Massoni y Ketti; baixos: senyors Thós, Merolles, Borrás y Mestres; y barítonos: senyors Rubí, Rovira y Romeu. —Orquesta *Fatxendas*.

La primera ópera es *L' Africana*. Veurem com se portan; puig no olvidaré posar á vostè en antecedents.

Los balls de máscaras tenen preocupats no sols á tots los solters sino també á mólts casats, viudos y malcasats.

Avuy per tots los cassinos, societats, teatros Principal y Euterpe, se 'n celebran: prou alguns se convertiran en un *bullit* y en una *olla de grills*. Particularment en la platea de l' Euterpe; si s' ha de pèdrer exemple de 'ls dos balls últims celebrats, en los que hi ha abundat en extrem molta *terregada* de 'l país y estranjera.—PLACIT.

Vilanova y Geltrú 1 de Mars.

Sr. Director: Passat ja l' alegre y animat Carnaval, torna altra vegada la empresa de 'l Tivoli á obrir lo teatro per darnos la satisfacció de véuer representar *Judas*, *Jesús de Nazareth* y otras produccions novvas.

Comensa la temporada demá dissapte, ab l' actor don Arturo Parera; l' actor cómic Sr. Morer, la primera actriu Sra. Elissa Mallí, la segona dama Sra. Busutil, etc., posant en escena *Los perros del monte de S. Bernardo*.

Diumenje per la tarde *Flor de un dia!* y *Espinas de una flor!* y per la nit *Mariana* y la pessa catalana *Nit de nuvis*.

Arreglat lo teatro en cendicions d' iver, es de créuer que hi haurá concurrencia.—Lo CORRESPONSAL.

¿Vól casarse?

A mon amich D. Joan Perich y Valls

Vostè 'm demana un partit perque diu que 's vól casá! Vamos, *amigo*, que ja es hora d' haverho dit.

Diu que l' hi busqui una dona per si demá está malalt, que la vida conyugal li fassi trobar mes bona.

¿Què 's créu que no 'l veig veni? Com que ja está entrat en anys, s' haurá vist mólts desenganys... ¡Vés que m' esplica ara á mí!

Pero, en *fin*, ja que ho demana vull serne considerat; sols un deb' de amistad compleixo, de bona gana.

Li sè una noya, qu' es joya de candidès y hermosura pero... es bastant criatura; per casarse encara es noya.

Lo seu pare va morí, y ara ningú l' aconsola, y la pobreta, viu sola... viu sola... ab un seu cosí.

N' hi sè un' altra... qu' es mólts bona; la coneix perque es vehina de la escala; pero ¡quina dona, Perich, quina donal!

Tot' ella val un *perú*, —y ma ploma no exagera:— es jamona, de primera; sembla 'l fort de Gurugú.

Pero... sento que 's mormura que viu sense treballar y que diu que 's vól casar;

mes no t'è renda segura.

Ja 'n -è un' altre, qu' es molt rica
y que potsé' li farà.
Es una qu' ha d' hereda
d' un oncle; t'è gran palica.

Es instruida; á sa edat
cap dona t'è mes talent,
y escriu magnificament...
pro... no sap t'è un ou farrat.

Casantse ab ella, está dit,
necessita una criada,
ó si no, cada diada
vosté s' haurá de fè 'l lit.

Mes ara 'm vè á la memoria
una de jove y atesa
y fins crech que en la nablesa
hi t'è part, segons sa historia.

Es honrada, li asseguro,
la conech personalment;
es parenta d' un parent
d' un amich mèu que ven suro.

Ella á mí 'm coneix. . de vista;
jo puch darli un cop de mà;
es rica y 's vól casá';
ja es una bona conquista.

Cregui 'l que llegeix imprès,
no es pas faula, es vritat pura:
si 's casá ab la tal criatura
no haurá de treballar mes.

Aixó sí... res, t'è un defecte...
poca cosa: es molt morruda,
coixa, manca, jeperuda
y hasta no mira prou recte.

Mes no se 'n dongui de menos
si es lleija, no sigui tano.
¡Molt mes lleig era Vulcano
y 's casá ab la diosa Venus!

Ab aixó ja li he exposat
los partits que jo li sè:
si es qu' algún d' ells li convè,
apa, donchs, mudi d' estat.

Dispensi si sent mareig
llejint mas versos perversos.
Per haverli tet los versos
¿què 'm convidará á bateig?

SALVADOR BONAVIA.

REUNIONS PARTICULARS

CENTRO COMICO-LIRICO y CENTRO COMICO. — Com era de prevéuer, 'ls últims balls de máscara donat per aquets respectius *Centros* se vegeren tan animats, que semblaba s' haguessin posat de contrapunt pèra véuer qui reuniria mes concurrents á la seva *parroquia*. Afortunadament, los dos surtiren vencedors, puig la efervescencia alegre y la atmósfera deliciosa vessaba per tots quatre costats; y com si 'l bello-sexo ab careta y l' *ayga-lifa* haguès fet la nit de'l passat dissapte un *tour de force*, van pèndrer per assalt los teatros Novedats y Lírich disposats á tirar una cana... ó dugas á l' ayre y á apurar fins l' última gota de'l sabró licor que 'n podríam dir, «Quina Momo» dich, «Quina broma.»

Los programas ab que 'l *Centro cómico lírico* obsequiaba á las sevas mascaretas (¡sempre ellas!) eran sumament capritxosos. En quant a'ls de'l *Centro cómico*, 'ls constituíen botelletes d' essencia de tocador adornadas ab cintas de seda, que formaban un agradable recort de l' últim ball.

Molt acertat estigué 'l Jurat en la repartició de premis y accésits, consistents en magnífics obgetes de *toilette*, á las disfressas que 's presentaren ab mes elegancia y originalitat.

Per' acabar, y com á recort de las festas organisa-

das per tan distingidas societats, reproduhim un sonet que un de nostres redactors dedica á las mateixas.

Molt bullici, ninetas que ab prostesa
abusan de l' amor de donzells tendres.
Vils sogras esbroncant á los seus gendres,
petons y, en parlar, honra malmesa.
S' hi véu la senyoreta y la pajesa
que 's diuhen lo que són, y sense ofendre's;
s' hi véu cama á desd' (ja pot entendre's)
disfressats hi ha 'l poble y la noblesa.

A n' ella aquell l' hi diu á cau d' orella,
paraulas... ¿Qué será? Y 's torna roja...
Com roda, sens pensar si estará boja...
Mireu; li fa un petó... ¡Qué está vermella!

Y esclama lo jovent ab alegría:

— Tan de bó carnaval fós cada día.

ATENEO DE LA DRETA DE L' ENSANXE.

Dissapta passat va tenir lloch una funció catalana, de benefici, en la que 's posaren en escena la comèdia *A la lluna de Valencia* y 'l saynete *Las bodas de 'n Cirilo*, havent sigut las dugas molt celebradas y desempenyadas regularmente, distingintse las parts principals.—Jo.

SALÓ DE DESCANS

Per aclarar be 'l sentit de la revista passada, fem constar que la comèdia *Lo diner*, de D. Joseph Marís Pous, no es, com ja ho deyam en l' últim número, arreglada de la producció castellana *La piedra de toque*, de D. Eduardo Zamora, ja que no hi t'è cap semblansa, sino de la obra francesa *La pierre de touche*.

— Un espectacle que pocas vegadas se véu en nostra capital, se troba instalat actualment en l' entresuelo de la casa núm. 3 de la Plassa de 'l Teatro, ahont hi havia hagut las oficinas de Telégrafos.

Se titula *Salón Exprés* y allí sense moure's d' assentat, tothom que vulga *pót anar molt lluny sens bellugarse*.

En efecte: basta contemplar las vistas de qualsevol de 'ls 52 aparatos de que consta la colecció, y un se recrea contemplant magnífics edificis de las principals ciutats de 'l món; puig aquet nou y variat panorama conté una hermosa colecció de vistas de estereóscopo, tan ben fetas, que un á 'l mirarlas véu los objectes com si fossin de bulto.

Los preus establerts són baratos: per un ral poden contemplarse 25 vistas á quina mes preciosa.

Crevem que 'l públich no deixarà de acudir a 'l *Salón Exprés*.

— S' ha posat á la venda en los kioskos lo monólech *Si, senyors*, original de nostre amich D. Joseph Barbany (Pepet de 'l Carril)

— Lo Consistori de 'ls Jochs Florals ha publicat un Cartell extraordinari pera 'ls de 'l present any en lo qual s' ofereix set premis, oferts pe 'ls Ajuntaments de Lleyda, Tarragona, Reus, Balaguer, Vilafranca y Vendrell, pe'l Centre Catalá Vilafranquí y per la Redacció de 'l periódich *Las Cuatro Barras*.

— Demá 's donará en lo Centre Roger de Lluria una funció extraordinaria á benefici de la aplaudida dama Srta. Concepció Mercader. Ha escullit obras catalanas: lo drama *La Rondalla de l' infern*, la pessa *Gent de barri* y un apropósit, titulat: *¡Mil gracias!*

Aqueixa funció s' ha anunciat per medi d' un petit periódich, imitant *La Esquella de la Torratxa*

— Hem rebut de D. Abelardo Coma un exemplar de la composició musical per piano, que ab lo titl *Collaso*, ha compost dit senyor. Gracias per la deferencia.

— Dimecres marxará á Figueras uua companyia organisaada pe'l galán D. Emili Arolas. Entre altres artistas hi haurá l' actor amich D. Francisco Marcet.

— Lo galán Sr. Tressols treballará, durant l' estiu vinent en lo teatro de Vilanova. Conta per ara ab los galans joves Srs. Giménez y Casals.

—Lo galán D. Enrich Borrás, després de Novedats, passará ab gran part de la companyia, a 'ls teatros de Mataró.

—Avuy á las deu de la nit tindrà lloch en lo teatro Lirich un ball de pinyata, organisat per la societat recreativa Centro Cómico.

—En lo teatro Zorrilla (Gracia), hi haurá avuy l'estreno de 'l drama en quatre actes y un prólech, titulat: *El as de espadas*.

—Lo Circo Equestre, convertit en teatro, obrirá avuy sas portas a'l públic ab la companyia infantil de sarsuela dirijida per D. Joan Bosch, y que tan bona campanya ha fet últimament en l'extranger.

Entre l'extens repertori d'obras que portan los diminuts artistes, hi figuran las sarsuelas que mes éxit han obtingut en nostres teatros, y demés d'algunes de noves que 's proposan donar á conèixer.

—Pera la próxima setmana está anunciat en Remea, l'estreno de 'l saynete de Vilanova, *La viuda*, y la comedia *Ditxós ball de máscaras!*, de Figueras.

També está en ensaig *Ells y ellas* ó *La Suripanta*, comedia en tres actes, de 'l Sr. Ferrer y Codina.

—Avuy comensa temporada en lo Principal, la companyia que copitaneja la incomparable actriu Sra. Tubau.

—L'aplaudit compositor é inteligent director de orquesta de Eldorado, D. Albert Cotó, ha tingut l'imens sentiment de véurer morir á sa amantíssima mare.

Ha mort també fa alguns días la esposa de nostre amic l'apreciable actor D. Carlos Rubio, y en Vilafranca ha passat á mellor vida D. Carlos Girbal, que durant llargas temporadas havia format part de las companyias de nostres teatros.

Enviem lo pésam á las respectivas familias.

—En la funció que á benefici de D. Vicens Barceló tindrà lloch en lo teatro de l'Olimpo dissapte dia 9, á mes de 'l drama *Maria Rosa* 's representará un nou joguet cómic, titulat *Guerra á mort*.

CAVILACIONS

GEROGLÍFICH

I
I I I I
T I T I T
T A U L A
S

CADENA DE PUNTS

1.ª ratlla vertical y horisontal, part de 'l cos; 2.ª, animal; 3.ª, nom de dona; 4.ª, article; 5.ª, en lo firmament; 6.ª, moneda; 7.ª, nom de dona; 8.ª, mineral; 9.ª, es tot animal volátil.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

A cada hù de 'ls qu'envihin las solucions de 'l present número, se li regalará un exemplar de comedia catalana.

Solució á las cavilacions de 'l núm. 215

Geroglífich: PER DENTS GROSSAS LOS ELEFANTS.

CORRESPONDENCIA

N. García (Figueras): esperem bona acullida.—Joseph Borrás (Lleyda): enviarem lo nombrament.—V. Nomdubta: los

retratos han de ser sense pseudónim.—Daniel Pujol (Borvera): remetem lo que demana.—Jaume Llopert (Hostafranchs): lo tindrà á domicili.—Varios lectores: ja ni'hi veurán.—J. Mestres (Olot): quedem satisfets de la carta y rebrá 'ls números.

CERTAMEN LITERARI—CAVILACIONÍSTICH PREMIS

Primer. Se premiará ab la immortal obra *D. Quijote de la Mancha*, en cinch tomos, que ofereix lo redactor que firma **Jo**, a'l que resulti autor de la mellor colecció de xaradas, en prosa ó en vers, que passin de dos sílabas; entenentse que la colecció no ha de baixar de sis, ni passar de dotze y que en igualtat de mèrit será preferible la que tinga mes número de sílabas y presenti mes originalitat.

Segon. S'adjudicarà un premi consistent en un *objecte d'art alegórich*, ofert pe 'l conegut fabricant... de xaradas D. J. Staramsa, á l'autor de la mellor colecció de xaradas qu'ofereixin mes novelat de forma, escrites en vers, y que no baixi de tres ni passi de sis.

Tercer. Guanyará una dotzena de produccions diferents en un acte, l'autor de la mellor dotzena (de frare) de gerooglífichs combinats ab lletras, xifras, signos gramaticals, matemátichs ó d'altra classe, ab tal que sigan de fácil impressió sense necessitat de clíxes.

Quart y últim. Se donará un premi consistent en un busto de guix bronzejat, á l'autor de 'l mellor romans humorístich, que no passi de 120 versos, ensalsant l'art de las cavilacions.

Fins ara s'han rebut deu treballs sobre 'ls diferents temas d'aquet Certamen.

Divendres, día 8 de 'l corrent, acaba 'l plasso per admétter originals obtant a'ls premis indicats.

CASAS RECOMANADAS

Sastrería teatral, de Francisco Tey, successor de Joan Baret, Sadurní, 14, 1er.

Magatzem de pells de **J. Pous**, Princesa, 13.

Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.

Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.

Taller de atrás de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

Arxiu de F. Pérez, Roig, 24.

Successors de T. Vidal, Consulat, 15. (Casa fundada en 1812.) Gran magatzem de matalassos.

Llibreria **Farriols**, Call, 11.

Máquinas **Santasusana**, Carme, 31.

Tallers de **Forn y Feliu**, Aragó, 244.

Farmacia de 'l **Dr. Pizá**, Plassa de 'l Pi, 6.

La Imperial, Conde del Asalto, 25.

Arxiu teatral **Bonnín**, Passatge Madoz, 5, 3.º

Sastrería **Puncernau**, Hospital, 107.

Tenda de robas **El Barato**, Riera Alta, 10.

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums

DE

Juan Ayné

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alpuiler.

Guitarras desde 5 pesetas.

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45